

การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

Evaluation of Professional Experiences in the Workplace in Faculty of Industrial Education

ชนิษฐา ดีสุบิน

งานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Kanittha_dee@hotmail.com, Kanittha.d@rmutp.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามวัตถุประสงค์ของงานสหกิจศึกษา 2) ความพึงพอใจของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ 3) ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4) ปัญหาและอุปสรรคของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในภาคการศึกษาฤดูร้อน/2559 จำนวน 138 คน และผู้ประกอบการ/หัวหน้าหน่วยงานหรือพี่เลี้ยงที่ดูแลนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 76 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก และแบบสังเกตพฤติกรรม

ผลจากการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ มีความเห็นว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของงานสหกิจศึกษา มี 5 ข้อ คือ 1.1) เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ และพัฒนาวิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการ 1.2) เพื่อให้ศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา 1.3) เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน และสามารถใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มีเหตุผล 1.4) เพื่อฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ เคารพระเบียบวินัยและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 1.5) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างงานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม กับสถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐบาล โดยนักศึกษามีการเตรียมความพร้อม ด้านความรู้ กิริยามารยาท การแต่งกาย การปรับตัว ทักษะในการปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชาชีพ ก่อนออกปฏิบัติงาน และเมื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จ นักศึกษาได้รับประสบการณ์และพัฒนาตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางตัว ความอดทน

การประชุมวิชาการระดับชาติ การเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 6 “Active Learning ตอบโจทย์ Thailand 4.0 อย่างไร”

วันที่ 26 - 27 มีนาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ความรับผิดชอบ การทำงานที่มีระบบและคาดว่าจะพัฒนาตนเองในอนาคตของการพัฒนาทักษะในการทำงาน ความเป็นระเบียบ ความอดทน การตรงต่อเวลา การอยู่ร่วมกันในองค์กร ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความอดทนขยันซื่อสัตย์ และการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ ฝึกทักษะและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม คือ นักศึกษาได้รับการเพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ และพัฒนาวิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพภายหลังจากสำเร็จการศึกษา นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับมาก

3. ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของนักศึกษาในระดับมาก คือ ด้านวุฒิภาวะ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความประพฤติ คุณธรรมจริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร และระยะเวลาปฏิบัติงานของนักศึกษามีความเหมาะสม ด้านการปรับตัว บุคลิกภาพ การวางแผน การปฏิบัติงานของนักศึกษา ความสามารถในการสื่อสารมอบหมาย ความรับผิดชอบ ความอุตสาหพยายาม การทำงานโดยไม่ต้องสั่ง ความเข้าใจในหลักการสหกิจศึกษา และความสะดวกรวดเร็วในการจัดโครงการ ทัศนคติต่องาน คุณภาพงานที่ได้อยู่ในระดับปานกลาง การแสดงความคิดเห็น ด้านความรู้วิชาการ ทักษะการปฏิบัติงาน ความสามารถในการเรียนรู้งานใหม่ การตัดสินใจ เทคโนโลยีสารสนเทศ และนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านภาษาอังกฤษควรพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง

4. ปัญหาและอุปสรรค ตามความเห็นของนักศึกษา พบว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ ในการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย การสื่อสารที่เข้าใจไม่ตรงกัน และไม่เข้าใจงานส่วนใหญ่มาจากเรื่องของภาษา จึงทำให้เกิดการผิดพลาดของการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการเห็นว่ามีปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ ความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ขาดทักษะการใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน และภาษา

คำสำคัญ: การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การฝึกงาน

Abstract

Research on Evaluation of the coaching profession experienced heavyweights in the workplace by student Faculty of Industrial Education Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The purpose 1) To study the effectiveness of the professional experiences for the purpose of cooperative education. 2) Student satisfaction the Faculty of Industrial Education of professional experiences in the workplace. 3) The satisfaction of the operator, an administrator, a student ใช้ at the professional experiences and 4) Barriers of the training of professional experiences in the workplace. The population used in this research were students at a vocational training experiences in the workplace. Faculty In the semester /

summer 2,559 of 138 people. And operator / supervisor. Or mentor students in the care of professional experiences 76. The instrument used for this research. Depth interviews And an observation form.

The results showed that:

1. Students who leave professional experiences in the workplace. There is an opinion that meets the objectives of cooperative education with Article 5. 1.1) To enable students to enhance their skills. Experiences and professional development based on the reality in the workplace. 1.2) To provide students with a good attitude towards work. Guide the next career. After focusing on completed study 1.3) To enable students to understand the various issues that arise in practice and wisdom to resolve the issue in a systematic Lange. 1.4) To provide students with the training and responsibilities. Discipline, respect and work with others effectively. And 1.5) To strengthen the good relationship between the co-op education. Faculty With enterprises and government agencies.

Students are preparing knowledge, manners, dress to adapt their skills to work in the fields. Before the operation when finished, students and professional experiences gained experience and developed in collaboration with others to rest, patience, responsibility. Working with the system and is expected to develop in the future of skills development in the workplace. Orderly patience punctuality. Cohabitation in the enterprise the responsibility Patience, diligence, honesty and self-development, learning and training. Their professional ethics with an average of 4.19 at the high level.

2. Satisfaction with practicing professional engineering experience is students get the skills. Experiences and professional development based on the reality in the workplace. Guide the careers after graduation. Student satisfaction with the practice of professional engineering experience. With an average of 4.35 at the high level.

3. Entrepreneurs are satisfied with the performance of students at the high level of maturity is the humility moral conduct. And compliance with the discipline of the organization. Timing and performance of the students is appropriate. The adaptive personality planning the performance of students. The ability to communicate assignments responsibility The Industrial attempt working without order Understanding the principles of cooperative education. And convenience in the project. Attitude to work the quality is moderate opinion academic knowledge operational skills the ability to learn new information technology decisions. And students who qualify based on need with an average of 3.21 is moderate English should be developed with an average of 2.15 on a level that need improvement.

4. Barriers In the opinion of the students found that in teaching there is not enough understanding of modern communication that do not match. And do not understand the

language of the majority. The cause of the crash performance. Entrepreneurs see that most problems are ignorance not understand the lack of skills in the practice and language.

Keywords: Professional experiences, Apprenticeship

1. บทนำ

การฝึกงานทางวิชาชีพวิศวกรรม เป็นกระบวนการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความสามารถในการทำงานที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษามีโอกาสได้ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงการอุตสาหกรรม ตลอดจนทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานและเทคนิค การทำงาน ได้เห็นวิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสร้างความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และนักศึกษาได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่สำคัญเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการทำงานการประกอบอาชีพในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามวัตถุประสงค์ของงานสหกิจศึกษา

2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ

2.3 ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.4 ปัญหาและอุปสรรคของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ

3. การดำเนินการวิจัย

คณะผู้จัดทำได้ทำการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยใช้แบบประเมิน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม ในภาคการศึกษาฤดูร้อน/2559 จำนวน 138 คน และผู้ประกอบการ/หัวหน้าหน่วยงานหรือพี่เลี้ยงที่ดูแลนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 76 แห่ง

วิธีการวิจัยใช้แบบประเมินเรื่องวิธีปฏิบัติตนของนักศึกษาตนในการฝึกงาน การใช้ความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพ โดยพิจารณาจากคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านผลสำเร็จของงาน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความรับผิดชอบหน้าที่ ด้านประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับ และด้านการดำเนินงานของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นพร้อมข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบประเมิน โดยพิจารณาจากด้านต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินแบบสัมภาษณ์เจาะลึก และแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนในการฝึกงาน ความรู้ที่ได้เรียน การนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปใช้ปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ การพัฒนาทักษะทางภาษา การติดต่อสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์ การปฏิบัติงาน การแต่งกาย บุคลิกภาพ ปัญหาอุปสรรคที่พบ และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขของงานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมต่อไป

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามวัตถุประสงค์ของงานสหกิจศึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ปัญหาและอุปสรรคของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ในการนำไปปรับปรุง/วางแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ดังนี้

4.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามวัตถุประสงค์ของงานสหกิจศึกษา นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม ในภาคการศึกษาฤดูร้อน/2559 จำนวน 138 คน และผู้ประกอบการ/หัวหน้าหน่วยงาน หรือพี่เลี้ยงที่ดูแลนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 76 แห่ง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ มีความเห็นตรงตามวัตถุประสงค์ของงานสหกิจศึกษา มี 5 ข้อ คือ 1) เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ และพัฒนาวิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการ 2) เพื่อให้ศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการทำงานเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา 3) เพื่อให้ นักศึกษาได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติงาน และสามารถใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มีเหตุมีผล 4) เพื่อฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพระเบียบวินัยและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างงานสหกิจศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐบาล โดยนักศึกษามีการเตรียมความพร้อม ด้านความรู้ กิริยามารยาท การแต่งกาย การปรับตัว ทักษะในการปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชาชีพ ก่อนออกปฏิบัติงาน และเมื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เสร็จ นักศึกษาได้รับประสบการณ์และพัฒนาตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางตัว ความอดทน ความรับผิดชอบ การทำงานที่มีระบบและคาดว่าจะพัฒนาตนเองในอนาคตของการพัฒนาทักษะในการทำงาน ความเป็นระเบียบ ความอดทน การตรงต่อเวลา การอยู่ร่วมกันในองค์กร ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความอดทนขยันซื่อสัตย์ และการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ ฝึกทักษะและมีจริยบรรณในวิชาชีพตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก

4.2 ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาได้รับการเพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ และพัฒนา

การประชุมวิชาการระดับชาติ การเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 6 “Active Learning ตอบโจทย์ Thailand 4.0 อย่างไร”

วันที่ 26 - 27 มีนาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

วิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการ เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพภายหลังจากสำเร็จการศึกษา นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับมาก

4.3 ด้านความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่เป็นผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านวุฒิภาวะ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความประพฤติ คุณธรรมจริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบวินัยขององค์กร และระยะเวลาปฏิบัติงานของนักศึกษา ด้านการปรับตัว บุคลิกภาพ การวางแผน การปฏิบัติงานของนักศึกษา ความสามารถในการสื่อสารมอบหมาย ความรับผิดชอบ ความอุตสาหะพยายาม การทำงานโดยไม่ต้องสั่ง ความเข้าใจในหลักการสหกิจศึกษา ทักษะการทำงาน คุณภาพงานที่ได้ การแสดงความคิดเห็น ด้านความรู้วิชาการ ทักษะการปฏิบัติงาน ความสามารถในการเรียนรู้งานใหม่ การตัดสินใจ เทคโนโลยีสารสนเทศ และนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21อยู่ในระดับปานกลาง ด้านภาษาอังกฤษควรพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง

4.4 ปัญหาและอุปสรรคของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ปัญหาและอุปสรรคตามความเห็นของนักศึกษา พบว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ ในการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย การสื่อสารที่เข้าใจไม่ตรงกัน และไม่เข้าใจงานส่วนใหญ่มาจากเรื่องของภาษา จึงทำให้เกิดการผิดพลาดของการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการเห็นว่ามีปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ ความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ขาดทักษะการใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน และภาษา

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ออกฝึกงานวิชาชีพวิศวกรรม ภาคการศึกษาฤดูร้อน/2559 และผู้ประกอบการ/หัวหน้าหน่วยงาน หรือพี่เลี้ยงที่ดูแลนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

6. เอกสารอ้างอิง

คู่มือการฝึกงานทางวิชาชีพวิศวกรรม. งานสหกิจศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2559.